

El diumenge **30**, al matí, es produeixen dos bombardeigs espantosos sobre la zona portuària, la Barceloneta, l'Eixample i el nucli antic. El primer és a les nou del matí i l'efectuen trimotors volant a 5.300 metres, en una sola passada ràpida. Descarreguen totalment pels voltants de la catedral i la plaça Nova i enfonsen un bon nombre de cases. Són tocats alguns edificis del carrer de Sant Domènec del Call i del carrer de la Palla 10, on hi ha un refugi i d'on els bombers treuen diverses criatures mortes i molts ferits. El cas més greu és la destrucció d'una guarderia infantil a la placeta de Sant Felip Neri (els esquixos de la metralla van crivellar la façana i avui encara són perfectament visibles), plena de nens refugiats que s'hi concentren per a un esbargiment dominical. En aquest punt el desastre resulta doblement tràgic. Quan els serveis assistencials i d'ordre es troben en plena feina de desenrunament i rescat de víctimes, en un clima enfebrat i especialment patètic, tornen a sonar les sirenes i arriba el segon bombardeig. És un espectacle dantesc. Són les onze i vint del matí. Quasi de seguida apareixen més avions, també en passada rapidíssima i fregant els 6.000 metres. Descarreguen sobre la zona portuària, la Barceloneta i sobre el nucli antic ja castigat en l'atac anterior. Fins dintre un espai tan reduït com el de la

placeta de Sant Felip Neri, que en aquesta jornada restarà totalment arrasada llevat de l'església, tornen a caure més bombes, provocant la trituració final de les ruïnes de la guarderia i algunes baixes entre el personal d'auxili que hi treballa amb afany.

La impressió és enorme. El president Companys visita tot seguit la zona afectada, tan pròxima a les oficines de la Generalitat. També ho fa el conseller de Governació i Assistència Social, Josep Maria Sbert.

La catàstrofe és de tal magnitud que, per excepció, hi ha forces militars d'enginyers col·laborant a les tasques de des-
enrunament.

Els efectes són esgarrifosos. A les deu de la nit del mateix dia, el comptatge provisional de víctimes assenyala la xifra de 153 morts (dels quals un terç correspon a infants acollits a la guarderia) i 108 ferits greus o de consideració. Destaca l'alta quantitat de morts respecte als ferits, que resten molt per sota en una anomalia poc explicable si no tinguéssim en compte les característiques dels dos atacs. S'hi han usat bombes potents, que esclafen materialment les cases velles i els seus habitants. En alguns edificis de quatre pisos no hi ha supervivents, ni tan sols malferits. A la nit i l'endemà apareixen encara força víctimes entre la runa, que forma piles immenses i inextricables en aquests carrers estrets.

Per bé que tots els contendents en guerra tenen el costum de destacar, i fins d'exagerar, la mort de víctimes innocents causada pels bombardeigs contraris, és evident que no hi ha cap exageració demagògica en el que es diu, aquí i a l'estranger, sobre els atacs d'aquests dies, realitzats a més amb visibilitat perfecta i contra barris d'habitatge. I si ja el dia 25 havia mort, als jardinetes del passeig de Sant Joan, un percentatge alt de nens, la mortalitat infantil en els atacs d'avui és realment tremenda, sobretot perquè a la guarderia esmentada són pocs els qui se salven de la mort. El personal d'assistència, que n'havia vistes de totes, treballa sota una angoixosa impressió d'esborronament, que afectaria de manera seriosa

l'equilibri nerviós d'alguns dels seus membres. La xifra total de víctimes d'aquest dos bombardeigs serà finalment de 210 morts i 125 ferits.

Són destruïts totalment o parcialment 87 edificis. Segons el comunicat dels bombers, entre altres edificis malmesos, destaca una casa del carrer de la Gran Via de les Corts Catalanes, entre Bruc i Girona, la façana de la qual cau i en resulten diverses persones mortes i d'altres de ferides. També hi ha destrucció als carrers del Pi, Duc de la Victòria i Sant Domè-

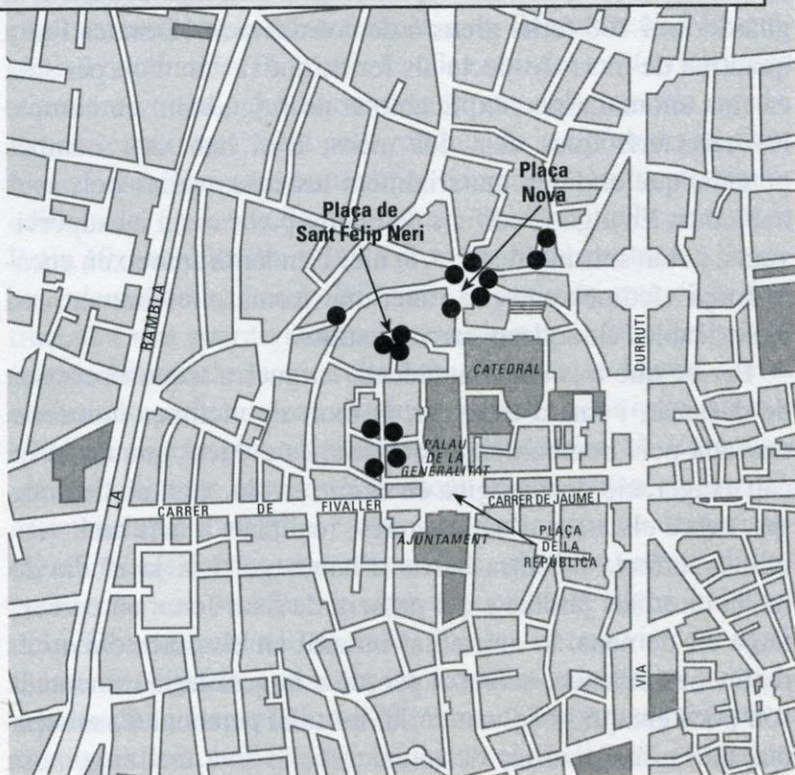
30 de gener de 1938

Inici dels atacs: 9.00 i 11.20 h

Atacants: diversos Savoia S.79

Unitat: Aviació Legionària italiana

Víctimes: 210 morts i 125 ferits (dels dos atacs)

nec del Call, amb moltes cases ensorrades; al passeig de la República en un cinema on la sala ha quedat molt malmesa; a la plaça Nova i al carrer de Capellans on moltes cases resulten ensorrades i d'on es treuen molts cadàvers. També són tocades cases dels carrers Avinyó, Escudellers Blancs i Casp, així com l'estació del Morrot i la fàbrica de la Maquinista a la Barceloneta.

L'extraordinària duresa de l'atac fou ben percebuda per Marià Rubió i Tudurí⁷:

El dia 30 de gener de 1938 es va assajar una forma de bombardeig nova. Es van llançar sobre el centre de la ciutat bombes formidables, que destruïen totalment les cases. Jo tinc el meu domicili a tres-cents metres d'una de les explosions i vaig sentir la sacsejada amb la violència d'un autèntic terratrèmol.

Malgrat l'extrema rapidesa i la gran alçària dels dos atacs, el foc antiaeri ha estat fort i ben orientat, segons afirma el comunicat oficial, amb una precisió poc freqüent:

Durant la segona agressió, el foc de l'artilleria antiaèria aconseguí abatre un dels aparells de la primera patrulla, el qual caigué al mar, a dotze milles de la costa. A més, fou observat que un altre, en empendre el retorn, perdia velocitat i alçària, senyal evident d'haver estat aconseguit pels trets, i hom suposa que no pogué arribar a la seva base.